

Христо Смирненски
Зимни вечери

Като черна гробница и тая вечер
пуст и мрачен е градът;
тъпо стъпките отекват надалече
и в тъмата се топят.

Глъхнат оградите, зловещо гледа всяка
с жълти стъклени очи,
оскрежената топола — призрак сякаш —
в сивата мъгла стърчи.

Странни струни са изопнатите жици,
посребрени с тънък пух,
и снегът, поръсен с бисерни искрици,
хрупка с вопъл зъл и глух.

А в мъглата — през безплътните и мрежи
мълком гаснеща от скръб,
младата луна незнаен път бележи
с тънкия си огнен сърп.

* * *

Вървя край смълчаните хижи,
в море непрогледна мъгла,
и вечната бедност и грижа
ме гледат през мътни стъкла.

В стъклата с десница незрима,
под ледния дъх на нощта,
чертала е бялата зима
неземни сребристи цветя.

Но ето къщурка позната;
в прозореца детска глава;

и грубо гърмят в тишината
пияни хрипливи слова.

Завърнал се в къщи — безхлебен,
пиян пак — бащата ругай:
и своя живот непотребен,
и своята мъка без край.

Завесата мръсна, продрана,
и едър мъглив силует
размахва ръцете в закана,
от помисли странни обзет.

Децата пищят и се молят,
а вънка, привела глава,
сред своята скръб и неволя
жена проридава едва.

* * *

Сякаш плачът и дочули са,
сякаш са ехо в снега —
звъннаха в сънната улица
песни на скрита тъга.

Трепка цигулка разплакана,
сепна тя зимния сън,
мигом след нея, нечакано,
хукнаха звън подир звън.

Пак ли са старите цигани?
Пак ли по тъмно коват?
Чукове, сърчно издигнати —
сърчно въртят се, гърмят.

Трепна в бараката сгушена
пламък разкъсан и блед;
а от стрехата опушена
спускат се змийки от лед.

Пламва стомана елмазена,
вие се, съска, пълзи —
с тежките чукове смазани,
пръска тя златни сълзи.

Синкави, жълти и алени
снопчета пламък трептят,
в огнен отблясък запалени,
черни ковачи коват.

* * *

А навън мъглата гъста тегне,
влачи своя плащ злокобно сив,
и всуе се мъчи да пробегне
остър писък на локомотив.

Мяркат се незнайни силуети,
идат странни — странни гинат пак:
електричен наниз морно свети,
през завесите от черен мрак.

И в мъглата жълтопепелява,
в нейното зловещо празненство,
броди тежко, неспокойно плава
някакво задгробно същество.

Той е — слепия старик се връща,
с него натоварено дете,
потопени в хаоса намръщен,
бавно, бавно се разтапят те.

Братя мои, бедни мои братя —
пленници на орис вечна, зла —
ледно тегне и души мъглата, —
на живота сивата мъгла.

Тежък звън като в сън надалеч прозвъни.

Полунощ ли е пак?
В уморения мрак
като копия златни пламтят светлини
и се губят по белия сняг.

Струят се без ред бледожълти петна
от прозореца в скреж,
и — разкъсващ, зловещ —
през стъклата процежда се плач на жена,
и горят и трептят свещ до свещ.

* * *

Сред стаята ковчег положен,
в ковчег — моминско лице,
и жълти старчески ръце
у дъсченото черно ложе.

Проточено ридай старуха,
нарежда горестни слова,
в миг потреперва и едва
сподавя кашлицата суха.

Неясно по-стените голи —
пробягват сенките завчас;
пред мъничък иконостас
детенце дрипаво се моли.

В прозореца свещите бледни
целуват ледени цветя,
и, в своята кратка красота,
цветята се топят безследно...

* * *

И пак край смълчаните хижи
вървя в бледосиня мъгла
и вечната бедност и грижа
ме гледат през мътни стъкла.

Като че злорадствени песни
напаяват незнайни беди,
и трепнат, угаснат и блеснат
над затвора двете звезди.

А спрели за миг до фенеря,
чувалчета снели от гръб,
стоят две деца и треперят
и дреме в очите им скръб.

И сякаш потрошена слюда,
снежинки край тях се въртят;
и в някаква смътна почуда
децата с очи ги ловят.

А бликат снежинки сребристи,
прелитат, блестят кат кристал,
проронват се бели и чисти
и в локвите стават на кал.

„Работнически вестник“, 27.01.1923